

Maciej Mydlak i Damian Kądziera, fot. Łukasz Czechyra (IPN)

Katarzyna Kropidłowska, Adam Hajduczenia i Paweł Parczewski, fot. Przemysław Getka (PR Olsztyn)

Emilia Lewandowska i Damian Kądziera, fot. Przemysław Getka (PR Olsztyn)

Słuchowisko „Obława”
autorstwa i reżyserii Macieja Mydlaka
to opowieść oparta na faktach.
Powstało w związku z 80. rocznicą
Obławy Augustowskiej. To produkcja
Oddziału Instytutu Pamięci
Narodowej w Białymstoku, Polskiego
Radia Białystok i Polskiego Radia
Olsztyn.

Obsada aktorska:
Magdalena Bujewicz-Mydlak
Adam Hajduczenia
Damian Kądziera
Katarzyna Kropidłowska
Emilia Lewandowska
Anna Lipnicka-Karpińska
Maciej Mydlak
Paweł Parczewski

Lektor: **Cezary Ilczyna**
Scenariusz i reżyseria: **Maciej Mydlak**
Konsultacja historyczna: **Jarosław Wasilewski**
Realizacja dźwięku: **Paweł Antosiewicz,**
Radosław Hrynek
Koordynacja projektu: **Wioleta Wróbel**

Bohaterowie słuchowiska - Ola i Witek
stają się świadkami wydarzeń z lipca 1945 r.
Posłuchaj, by dowiedzieć się jak potoczą
się ich losy.

bialystok.ipn.gov.pl

radio.bialystok.pl

radioolsztyn.pl

ORGANIZATORZY

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Białymstoku

„...I NIGDY
NIE WRÓCILI
DO DOMU”

80. ROCZNICA OBŁAWY
AUGUSTOWSKIEJ

OBŁAWA

SŁUCHOWISKO

Autor i reżyser **Maciej Mydlak**

RP

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

* bialystok.ipn.gov.pl

Obława Augustowska największa sowiecka zbrodnia na Polakach po II wojnie światowej

W 1945 r. w szeregach augustowskiego i suwalskiego obwodu Armii Krajowej Obywatelskiej służyło około 2000 żołnierzy, wspieranych przez ludność cywilną tych ziem. Podziemie niepodległościowe zwalczało terenowe agendy nowej władzy i komunistyczny aparat represji. Z rozkazu Józefa Stalina w dniach 12-18 lipca 1945 r. 50. Armia 3. Frontu Białoruskiego, funkcjonariusze kontrwywiadu wojskowego „Smiersz”, milicjanci i dwie kompanie 1. Praskiego Pułku Piechoty WP przeprowadziły Obławę Augustowską – operację rozbicia oddziałów partyzanckich.

Ofiary Obławy Augustowskiej

W celu likwidacji polskiego i litewskiego podziemia niepodległościowego Sowietci zatrzymali około 7000 ludzi. Część z nich osadzano w punktach filtracyjnych – strzeżonych stodołach i piwnicach. Niektórych, po przesłuchaniu wypuszczono. Prawdopodobnie ponad 600 Polaków w tym około 30 kobiet oraz kilkanaście osób niepełnoletnich, nigdy nie wróciło do domów. Zostali zamordowani i pogrzebani w nieznanym miejscu.

Podczas Obławy na terenie Puszczy Augustowskiej stacjonowały oddziały sierż. Władysława Stefanowskiego „Groma” oraz sierż. Józefa Sulżyńskiego „Brzozy”. Łącznie około 170 żołnierzy skoncentrowanych w rejonie jeziora Brożany w pobliżu Gib. 15 lipca 1945 r. partyzanci zostali otoczeni przez oddziały Armii Czerwonej, z którymi stoczyli nierówną walkę. Zginęło 3 partyzantów, do niewoli dostał się „Grom” oraz 57 żołnierzy, którzy zostali zamordowani, dzieląc tym samym los pozostałych ofiar Obławy Augustowskiej.

Gieź – prawdopodobne miejsce zbrodni

Po upadku PRL Prokuratura Okręgowa w Suwałkach rozpoczęła śledztwo w sprawie Obławy Augustowskiej. W 2001 r. sprawę przejęła Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Białymstoku. Przesłuchano około 700 świadków i pobrano materiał genetyczny od rodzin Ofiar. Ogromną rolę w utrwaleniu relacji świadków odegrał powołany w 1987 r. Obywatelski Komitet Poszukiwań Mieszkańców Suwalszczyzny Zaginionych w Lipcu 1945 roku.

W 2014 r. rosyjski historyk Nikita Pietrow wskazał okolice nieistniejącej już leśniczówki Gieź (na wschód od białoruskiej wsi Kalety) jako prawdopodobne miejsce mordu i pochówku ofiar Obławy. Świadczy o tym przesunięcie przez Sowietów latem 1945 r. granicy Polski o ok. 100 m na zachód, ale także zeznania świadków i zdjęcia satelitarne. Potwierdzenie tej hipotezy dokona się dopiero wówczas, kiedy władze Białorusi wyrażą zgodę na zbadanie tego terenu.

Głaz pamiątkowa w Gibach poświęcona ofiarom
Obławy Augustowskiej (IPN)

Zdjęcia z nagrania słuchowiska „Obława” w Studio Polskiego Radia Olsztyn

Emilia Lewandowska, Damian Kądziera, Maciej Mydlak, Radosław Hrynek, fot. Przemysław Getka (PR Olsztyn)

Anna Lipnicka-Karpińska, fot. Przemysław Getka (PR Olsztyn)

Magdalena Bujewicz-Mydlak, fot. Przemysław Getka (PR Olsztyn)